

Samferdselsdepartementet

Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
15/404-8

Vår referanse:
201603802-8 008

Sted, Dato
Oslo, 06.01.2017

**HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LUFTFARTSLOVEN OM
FORSKRIFTSFULLMAKT OM RESTRIKSJONSOMRÅDER –
POLITIDIREKTORATETS MERKNADER**

Vi viser til Samferdselsdepartementets høring av forslag til endring i luftfartsloven om forskriftsfullmakt for restriksjonsområder. Politidirektoratet har forelagt høringen for et utvalgt underliggende organer. Vi har mottatt innspill fra Oslo politidistrikt og Vest politidistrikt. Det vises til vedlagte uttalelser.

Politidirektoratets vurdering

Restriksjonsområder opprettes i dag i medhold av luftfartsloven § 9-1. Bestemmelsen retter seg etter sin ordlyd først og fremst mot flysikkerhet og er formulert generelt når de gjelder hvilke tiltak som kan iverksettes. Forskriftshjemmelen benyttes i dag ved at Luftfartstilsynet fastsetter forskrift om opprettelse av restriksjonsområder i luftrommet jf. forskrift 10. desember 1999 nr. 1273 om delegering av myndighet til Luftfartstilsynet etter luftfartsloven.

Restriksjonsområder skal som hovedregel opprettes ved fastsettelse av forskrift. I visse situasjoner er det imidlertid behov for å opprette midlertidige restriksjonsområder straks. I slike tilfeller oppretter politiet restriksjonsområder med hjemmel i politiloven § 7.

Departementet vurderer at det er behov for opprettelse av restriksjonsområder også knyttet til andre behov enn flysikkerhet. Videre mener departementet at opprettelse av restriksjonsområder er særlige tiltak som bør reguleres mer eksplisitt i luftfartsloven enn gjennom den generelle reguleringen i § 9-1. Departementet foreslår på denne bakgrunn en ny § 9-1 a. Formålet med endringen er å klargjøre hjemmelsgrunnlaget for opprettelse av restriksjonsområder i luftrom.

Samferdselsdepartementet legger ikke frem forslag om endring av politiloven § 7.

Til § 9-1 a første ledd

Det foreslås i § 9-1 a første ledd en hjemmel til å gi forskrift om restriksjonsområder i luftrommet når det er nødvendig av flysikkerhetsmessige hensyn eller av hensyn til

Politidirektoratet

ivaretagelse av viktige samfunnsmessige interesser. Adgangen til å opprette restriksjonsområder etter denne bestemmelsen vil ligge til Luftfartstilsynet jf. forskrift 10. desember 1999 nr. 1273 om delegering av myndighet til Luftfartstilsynet etter luftfartsloven.

Et spørsmål i høringsnotatet er i hvilken grad hjemmelen til å opprette restriksjonsområder bør utformes generelt eller om det bør velges en kasuistisk tilnærming, jf. høringsnotatet side 8-9. Departementet mener at det er hensiktsmessig å gi hjemmelen en generell utforming slik at ulike typer samfunnsmessige interesser kan begrunne opprettelse av restriksjonsområder.

Politidirektoratet støtter, i likhet med Oslo og Vest politidistrikter, forslaget til ny § 9-1 a første ledd i luftfartsloven. Etter Politidirektoratets vurdering er det hensiktsmessig at hjemmelen for å opprette restriksjonsområder etter luftfartsloven har en generell utforming. Dette for å unngå å utelukke andre interesser. Det vises for øvrig til uttalelse fra Oslo politidistrikt.

Til § 9-1 a annet ledd

Departementet foreslår at det inntas i ny § 9-1 a annet ledd at "[v]ed akutte eller uavklarte militære situasjoner, kan den militære luftfartsmyndighet opprette restriksjonsområder i den utstrekning dette er nødvendig".

Politidirektoratet er enig i at Forsvaret i helt spesielle tilfeller kan ha behov for å opprette restriksjonsområder. Det er imidlertid viktig at adgangen til å opprette restriksjonsområder blir tydelig angitt. Dette er viktig for å kunne sikre klare roller og et klart ansvarsforhold overfor andre myndigheter.

Høringsnotatet omtaler Forsvarets oppgaver, og begrunner Forsvarets behov for å kunne opprette restriksjonsområder. Den foreslåtte teksten "...akutte eller uavklarte militære situasjoner..." er etter Politidirektoratets oppfatning ikke tilstrekkelig presis sett i forhold til de oppgaver og behov som er omtalt i høringsnotatet. Hjemmelen for Forsvarets adgang til å opprette restriksjonsområder bør derfor presiseres i samsvar med begrunnelsen i høringsnotatet. For eksempel kan det vurderes å knytte hjemmelsadgangen til å gjelde i krig eller når krig truer, altså for å hevde suverenitet (suverenitetshevdelse).

For å sikre en tydelig og forutsigbar hjemmel bør også lovens forarbeider være presise. Forarbeidene til loven bør tydelig beskrive i hvilke tilfeller Forsvaret har adgang til opprette restriksjonsområder. På side 4 i høringsnotatet angis blant annet at Forsvaret skal avverge og håndtere "sikkerhetspolitiske kriser". Dette begrepet har etter direktoratets oppfatning et uklart meningsinnhold. Sikkerhetspolitisk krise er i første rekke et samfunnsvitenskapelig begrep. Politidirektoratet stiller spørsmål ved om det er hensiktsmessig å benytte dette begrepet i lovens forarbeider, og således knytte hjemmelsadgangen opp mot dette begrepet.

Til politiloven § 7

Politidirektoratet legger på bakgrunn av høringsnotatet til grunn at ny § 9-1 a ikke medfører endringer i politiets adgang til å opprette restriksjonsområder i medhold av politiloven § 7. Videreføring av hjemmelen i § 7 er helt nødvendig når det er tidskrittisk å opprette restriksjonsområder av hensyn til politioperative forhold, politiets etterforskning, redningsoppdrag, større ulykkeshendelser mv. Politidirektoratet er enig med Samferdselsdepartementet at det ikke er grunn for nærmere regulering i politiloven § 7 knyttet til politiets opprettelse av restriksjonsområder. Det vises for øvrig til uttalelser fra Vest og Oslo politidistrikter.

Beslutning om opprettelse av restriksjonsområder etter politiloven § 7 forankres hos politimester. Når det i redningssammenheng er nødvendig raskt å opprette restriksjonsområder, vil beslutning forankres hos politimester på bakgrunn av politiets ansvar for redningsinnsats etter politiloven § 27, og i egenskap av å være leder av de lokale redningssentralene (LRS) eller hovedredningssentralene (HRS).

Med hilsen

Kristine Langkaas

seksjonssjef

Kristine Wigmostad Blikom

rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.